

INFORMASJON TIL NORSKE VIRKSOMHETER

Skal du rekruttere arbeidskraft fra EØS-/EFTA-området?

Skal du rekruttere fra utlandet?

Side 3: Opphold

For å kunne jobbe i Norge, trenger de fleste en oppholdstillatelse som gir rett til å arbeide

Side 4: Skatt

Lønn og andre godtgjørelser til utenlandske arbeidstakere skal innberettes til skattemyndighetene på samme måte som godtgjørelser til norske arbeidstakere

Side 6: Trygderegler for EØS-borgere

Arbeidstakeren skal som hovedregel være medlem i den norske folketrygden fra første arbeidsdag

Side 8: Arbeid og arbeidsplasser

Det er flere lover arbeidsgivere må følge for å sikre at arbeidstakerne ikke blir skadet, syke eller får dårlig helse av å utføre et arbeid

Side 10: Kontaktinformasjon

Hvem som kan hjelpe med spørsmål om opphold, skatt, trygd eller arbeidsforhold

Opphold

For å kunne jobbe i Norge, trenger de fleste en arbeidstillatelse. Som arbeid regnes all type arbeid eller næringsvirksomhet, mot eller uten vederlag. Tillatelsen må være innvilget før innreise til landet. Arbeidstakere kan vanligvis ikke reise til Norge og vente på svar.

Hovedregelen er at EØS-/EFTA-borgere som utfører arbeid i Norge for en norsk virksomhet, skal ha oppholdstillatelse med rett til å ta arbeid.

Det er egne regler for arbeidstakere fra Polen, Tsjekkia, Ungarn, Estland, Latvia, Litauen, Slovakia, Slovenia, Romania og Bulgaria.

Søknad om oppholdstillatelse med rett til å ta arbeid skal leveres til det lokale politidistriktet dersom arbeidstakeren oppholder seg i Norge. Ellers skal søknaden leveres til norsk utenriksstasjon.

Mer informasjon om oppholdstillatelser og om overgangsreglene får du hos Utlendingsdirektoratet (UDI).

Informasjon om ulike oppholds- og arbeidstillatelser, vilkår, prosedyrer og søknadsskjema finner du også på UDIs nettside www.udi.no.

Skatt

Lønn og andre godtgjørelser til utenlandske arbeidstakere skal innberettes til skattemyndighetene på samme måte som godtgjørelser til norske arbeidstakere. Det er viktig at lønns- og trekkoppgaven er korrekt utfylt. Spesielt gjelder det punktene for utbetaling/refusjon av merutgifter og dekning av naturalytelser.

Utenlandske arbeidstakere med norsk arbeidsgiver må oppsøke likningskontoret (etter 1. januar 2008: Skattekontoret) der de bor for å få skattekort. Dersom skattekort ikke er levert, skal du som arbeidsgiver trekke 50 prosent skatt.

Dersom arbeidstakeren er sokkelarbeider og bosatt i utlandet, må arbeidsgiver levere skjema RF-1198 «Opplysninger om arbeidstakere» til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU). Skattekort vil deretter bli utstedt fra dette kontoret.

Rapportering av oppdrag til skattemyndighetene

Hvis virksomheten gir oppdrag til utenlandsk virksomhet må det rapporteres til SFU. Oppdraget rapporteres på skjema RF-1199 «Opplysninger fra oppdragsgiver om oppdragstaker/kontrakter». Arbeidstakere på oppdraget skal rapporteres på skjema RF-1198 «Opplysninger om arbeidstakere».

Det samme gjelder dersom virksomheten selv får oppdrag og utenlandske ansatte arbeider på oppdraget. Da skal disse rapporteres på skjema RF-1198 «Opplysninger om arbeidstakere».

Rapporteringen til SFU gjøres enklest elektronisk på www.altinn.no. Opplysningene kan også gis per post. De nødvendige skjemaene kan skrives ut fra www.taxadministration.no. Det er også mulig å få skjemaene tilsendt fra SFU.

Dersom skattemyndighetene ikke mottar opplysninger om oppdraget, kan oppdragsgiver bli gjort ansvarlig for den utenlandske virksomhetens ubetalte skatter og avgifter.

Trygderegler for EØS-borgere

Arbeidstakeren skal som hovedregel være medlem i den norske folketrygden fra første arbeidsdag. Dette skjer automatisk. Informasjon gis av det lokale kontoret til Arbeids- og velferds-etaten (NAV) på bostedet eller på arbeidsstedet hvis arbeidstakeren ikke bor i Norge. Som medlem i norsk trygd opptjener arbeidstakeren rettigheter etter norsk trygdelovgivning.

Som arbeidsgiver må du betale arbeidsgiveravgift av lønn/godtgjørelse til utenlandsk arbeidstaker.

Enkelte grupper arbeidstakere er som regel unntatt fra medlemskap i norsk trygd:

- Ansatte som arbeider i to eller flere land og ikke bor i Norge
- Arbeidstaker som sendes ut av den virksomheten han/hun vanligvis arbeider for, for å arbeide i Norge i inntil ett år for denne virksomhetens regning

Arbeidstakere i disse kategoriene skal som regel ikke være medlem i norsk trygd. I stedet hører de inn under trygdelovgivningen i det landet de er utsendt fra og/eller bor i. Da må enten du som arbeidsgiver eller arbeidstakeren selv, skaffe blankett E 101 fra trygde-myndighetene i det landet han/hun er medlem som bekreftelse på at han/hun er unntatt norsk trygd. Blanketten skal leveres NAV-kontoret på arbeidstakerens bosted/eventuelt arbeidssted. Arbeidstakeren skal da ikke betale trygdeavgift til Norge og du som arbeidsgiver skal ikke betale norsk arbeidsgiveravgift.

Rapportering til NAV AA-registeret

Både norske og utenlandske arbeidstakere må meldes inn i Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret (NAV AA-registeret).

Unntatt fra dette er utenlandske arbeidstakere som arbeider på plass for bygg og montering eller på den norske kontinentalsokkelen og som skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (se ovenfor).

Arbeid og arbeidsplasser

Det er flere lover arbeidsgivere må følge for å sikre at arbeidstakerne ikke blir skadet, syke eller får dårlig helse av å utføre et arbeid.

Arbeidsmiljøloven skal sikre et godt arbeidsmiljø og sørge for at arbeidstakerne ikke blir syke eller skadet som følge av arbeidet. Det er også en rekke forskrifter du som arbeidsgiver må sette deg godt inn i og innarbeide i virksomheten.

Arbeidstilsynet ser til at virksomhetene følger regelverket. Petroleurstilsynet har tilsyn med virksomheter på sokkelen og på de store petroleumsanleggene på land. Skal du utføre oppdrag i petroleumsvirksomheten må du derfor forholde deg til Petroleurstilsynet.

Arbeidsgiver har plikt til å sørge for at bestemmelsene i regelverket blir overholdt. Arbeidstakeren har imidlertid også ansvar slik at dere sammen kan sørge for at helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen er fullt forsvarlig.

Arbeidsgivere som aktivt samarbeider med arbeidstakerne om helse, miljø og sikkerhet opplever at arbeidstakerne har færre skader, bedre helse og lavere fravær enn de som ikke har et slikt samarbeid.

Som arbeidsgiver må du sørge for at alle farekilder på arbeidsplassen som kan skade eller påvirke helsen til arbeidstakerne, er kartlagt og styrt på en forsvarlig måte.

Er du arbeidsgiver må du sikre at arbeidstakerne får:

- Informasjon om farekilder på nåværende eller planlagte arbeidssteder som kan føre til skade eller påvirke arbeidstakernes helse
- Informasjon om eksisterende forhold eller forandringer i arbeidet som kan ha betydning for arbeidstakernes sikkerhet og helse
- Opplæring og informasjon om hvordan arbeidstakerne skal utføre jobben på en sikker måte
- Opplæring i førstehjelp i tilfelle skade
- Informasjon om hva som skal gjøres i en nødssituasjon

Du må også sørge for:

- Skriftlig arbeidsavtale
- Personlig verneutstyr – verneklær, hjelm, vernebriller, vernesko, hørselsvern eller åndedrettsmaske - dersom det er nødvendig for at de skal unngå å bli skadet
- Helseundersøkelser, blant annet dersom det er fare for at arbeidet kan påvirke helsen til arbeidstakerne.
- Yrkesskadeforsikring for arbeidstakeren
- Tilfredsstillende brakke- og boforhold

Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid på byggeplasser i Norge og på enkelte petroleumsanlegg på land, har krav på minstelønn. Det har også arbeidstakere som utfører installasjoner, vedlikehold og reparasjoner på elektro- og automatiseringsanlegg på enkelte petroleumsanlegg på land, samt arbeidstakere i verksteds- og teknologiindustrien på enkelte petroleumsanlegg på land.

Mal for arbeidsavtale og informasjon om de viktigste reglene i arbeidsmiljøloven finnes på engelsk, estisk, latvisk, litauisk, polsk og russisk, og fås ved henvendelse til Arbeidstilsynet.

Kontaktinformasjon

Besøkscenter i Oslo for utenlandske arbeidstakere og arbeidsgivere (samarbeid mellom Politiet, Utlendingsdirektoratet, Skatteetaten og Arbeidstilsynet):

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere og arbeidsgivere

Besøksadresse: Hagegata 28
0653 Oslo

OPPHOLD:

Politiet

Telefon: 02800

Internett: www.politi.no

Utlendingsdirektoratet (UDI)

Postadr: Hausmanns gt 21
Postboks 8108 Dep.
NO-0032 Oslo

Telefon + 47 23 35 15 00

Opplysningstjenesten i UDI:
23 35 16 00, e-post: ots@udi.no

Arbeidsgiverservice: 23 35 15 33,
e-post: arbeidsgiverservice@udi.no

SKATT:

Lokalt likningskontor

(etter 1. januar 2008: Skattekontor)

Internett:

www.skatteetaten.no

Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)

Postadr: Postboks 8031
NO-4068 Stavanger

(Fra 16.11.07 Besøksadr:
Lagårdsveien 46, NO-4010 Stavanger)

Telefon: +47 51 96 96 00

Telefaks: +47 51 67 85 59

(fra 16.11.07:
+47 51 96 96 96)

E-post: postkassesfu@skatteetaten.no

Internett:

www.taxadministration.no (engelsk)
eller www.skatteetaten.no (norsk)

Skatteopplysningen og Skatteetatens sentralbord etter 1. januar 2008:

Telefon: 800 800 00

Fra utlandet + 47 22 07 70 00

TRYGD:**Lokalt NAV-kontor**

Internett: www.nav.no

Kundesenter for innbyggere i:

Østfold: 815 81 001

Hedmark: 815 81 004

Rogaland: 815 81 000

Hordaland: 815 81 000

Nordland: 815 81 018

NAV AA-registeret

Postadr: Postboks 4330
2308 Hamar

Telefon: + 47 62 02 40 00

ARBEIDSFORHOLD:**Arbeidstilsynets svartjeneste**

Telefon: 815 48 222

(mandag – fredag 09.00-15.00)

Spørsmål kan også stilles på e-post til
svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Internett: www.arbeidstilsynet.no

Informasjon på polsk:

Hos Arbeidstilsynets svartjeneste kan du også stille spørsmål på polsk.

Bruk passordet POLSKI når de svarer. For arbeidsavtaler, faktasider, brosjyrer og annen informasjon på polsk, se www.arbeidstilsynet.no/pl

**Arbeidsforhold i petroleums-
virksomheten:****Petroleumstilsynet**

Telefon + 47 51 87 60 00

E-post: postboks@ptil.no

Internett: www.ptil.no

Arbeidstilsynet

www.arbeidstilsynet.no
RF 2074

www.nav.no
RF 2074

PETROLEUMSTILSYNET

www.ptil.no
RF 2074

Skatteetaten

www.skatteetaten.no
RF 2074

UDI

Utlendingsdirektoratet

www.udi.no
RF 2074

September 2007

Opplag: X0.000

Grafisk utforming: Blå Design

Trykk: Jan Erik Lundahl